

Curs 2n

Codi :21924

Assignatura : Didàctica de la llengua i la literatura II

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

68 Mestre, Especialitat d'Educació Primària

Departament: Didàctica de la llengua, la literatura i les Ciències Socials

Professors: Laia Canals

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Conèixer les bases psicològiques i lingüístiques de l'aprenentatge de la llengua escrita en situació escolar.
- Aprofundir en el paper de la llengua oral en el procés d'aprenentatge de l'escrit.
- Conèixer i tenir elements per analitzar, justificar i valorar propostes didàctiques per a l'aula així com per a elaborar-les i adequar-les a les diverses realitats.
- Disposar de criteris de valoració de la producció literària per a infants actual.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

0. Introducció

Què ensenyem a la classe de llengua?

Què ensenyem de llengua a les altres classes?

Llengües, escriptura i lectura als centres educatius.

Les llengües a l'escola i de l'escola.

1. Ensenyament i aprenentatge de l'expressió escrita.
 - 1.1. Els valors socials i culturals de l'escriptura.
 - 1.2. Els processos de composició escrita.
 - 1.3. Els coneixements discursius i textuais.
 - 1.4. L'escriptura en contextos multilingües i multiculturals.
 - 1.5. Presentació i anàlisi de propostes per a l'escola.
2. Ensenyament i aprenentatge de la lectura.
 - 2.1. Models explicatius dels processos de lectura.
 - 2.2. La formació de lectors: un repte social.
 - 2.3. La biblioteca o la mediateca escolar. T
 - 2.4. La literatura infantil i juvenil a l'escola
 - 2.5. La classificació i la selecció de llibres
 - 2.6. Presentació i anàlisi de propostes per a l'escola
3. L'ensenyament i aprenentatge d'altres sabers relatius a les llengües
 - 3.1. Ensenyament del treball i la reflexió metalingüística
 - 3.2. La diversitat lingüística a l'escola
 - 3.3. L'acollida lingüística dels infants nouvinguts

3. Avaluació

Per aprovar l'assignatura caldrà:

- Superar un examen dels tres blocs temàtics (30%).
- Realitzar un treball pràctic oral i escrit sobre textos de literatura infantil (20%)
- Participar en els debats/ fòrums sobre les lectures obligatòries del curs (10%)
- Realitzar en parelles un dossier amb els resums de les lectures obligatòries (30%)
- Participar en classe i en l'espai virtual a través de la realització d'exercicis i contribució als fòrums (10%)

4. Fonts d'informació bàsica

L'assignatura utilitza el Campus Virtual de la UAB per proporcionar materials i per divulgar les bibliografies temàtiques i les webgrafies més idònies per a l'estudi de cada tema. També hi ha un dossier de lectures obligatòries al Servei de Fotocòpies de la Facultat.

Bibliografia recomanada

BARO, M. - MAÑA, T. (1994): Formar-se per informar-se. Barcelona. Rosa Sensat/62.

BORDONS, G. I A. DÍAZ-PLAJA (coords.) (2004): Ensenyar literatura a secundària. La formació de lectors crítics, motivats i cultes, Barcelona: Graó

CAMPS, A. (1986): La gramàtica a l'escola bàsica. Barcelona. Barcanova.

--(1990): "Modelos del proceso de redacción: algunas implicaciones para la enseñanza." Infancia y Aprendizaje. 49, 3-19.

--(1994): L'ensenyament de la composició escrita. Barcelona. Barcanova.

--(1994): "Projectes de llengua entre la teoria i la pràctica". Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura 2, 7-20.

---(1995): Diversificar l'ensenyament de l'ortografia. ARTICLES de didàctica de la llengua i de la literatura, 3, 53-65.

CAMPS, A. i al. (1989): L'ensenyament de l'ortografia als infants. Barcelona. Graó.

CAMPS, A. i al. (1990): Text i ensenyament. Barcelona. Barcanova.

CAMPS, A. (comp.) (2003): "Projectes de llengua entre la teoria i la pràctica". A: Seqüències didàctiques per aprendre a escriure, Barcelona: Graó.

CASSANY, D. (1987): Descriure escriure. Barcelona. Empúries.

--(1993): Reparar l'escriptura. Barcelona. Graó.

CASSANY, D. (1993) La cuina de l'escriptura, Barcelona: Empúries.

CASSANY, D. (1999) Construir l'escriptura, Barcelona: Empúries.

CASSANY, D. et al. (1993): Ensenyar llengua, Barcelona: Graó.

CASTELLÀ, J.M. (1994): Les tipologies textuais. Cuenca, M.J. (ed.): Lingüística i ensenyament de llengües, València: Universitat de València.

COLOMER, T. (1998): La formació del lector literari. Barcelona. Barcanova.

--(1999): Introducción a la literatura infantil y juvenil. Madrid. Síntesis.

COLOMER, T. (coord.) (1992): Ajudar a llegir. Barcelona. Barcanova/UAB.

COLOMER, T. - CAMPS, A. (1991): Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre. Barcelona. Rosa Sensat/62.

COLOMER, T. (1996): "La literatura infantil i juvenil: una escala amb passamà", Articles, 7

--- (1997) "La enseñanza y el aprendizaje de la comprensión lectora", Signos, 20

COTO, B.D. (2002): La escritura creativa en las aulas. En torno a los talleres literarios, Barcelona: Graó.

DELGADO, J. F. (2004) "Gènere i literaturitat a la literatura infantil i juvenil: un camaleó que puja per una escala de colors i, a més, fa llengües" dins Bordons i Díaz-Plaja (coords.) (2004): Ensenyar literatura a secundària. La formació de lectors crítics, motivats i cultes, Barcelona: Graó

- DURAN, T. - ROS, R. (1995): Primeres literatures. Llegir abans de saber llegir. Pirene. Barcelona.
- GALI, A. (1984): La mesura objectiva del treball escolar. Vic. EUMO.
- GENOVER, J. et al. (1998) Eines de comprensió de textos. La lectura intensiva a secundària. Barcelona: Graó
- GRAVES, D. (1991): Didáctica de la escritura. Madrid. Morata.
- HURLIMANN, B. (1964): Tres siglos de literatura infantil europea. Barcelona. Juventud.
- JANER MANILA, G. (1995): Literatura infantil i experiència cognitiva. Barcelona. Pirene.
- JOLIBERT, J. (1992): Formar infants productors de textos. Barcelona. Graó.
- LOMAS, C. (1999): Cómo enseñar a hacer cosas con palabras. Teoría y práctica de la educación lingüística, Vol. I y II, Barcelona: Piados.
- LLUCH, G. (1996) "Els paratextos i la comprensió lectora en la literatura infantil i juvenil", Articles, 7
- (1998): El lector model en la narrativa per a infants i joves. Aldea Global. Bellaterra - Castelló de la Plana - València.
- Monogràfic (1989): Per què la gramàtica. Perspectiva Escolar 140, desembre.
- MILIAN, M. (2005): Parlar per "fer gramàtica". ARTICLES de didàctica de la llengua i de la literatura, 37, 11-30.
- NOBILE, A. (1992): Literatura infantil y juvenil. Madrid. MEC/Morata
- NOGUEROL, A. (xxx): El programa Evlang en sociedades multilingües, el ejemplo de Cataluña.
- PATTE, G. (1988): ¡Dejadles leer!. Barcelona. Pirene.
- PERERA, J. I L. TOLCHISKY (2006): "No es pot leer lligat, hay leer separat". El que saben de lletra els infants nouvinguts, ARTICLES de didàctica de la llengua i de la literatura, 40, 37-49.
- PRADO ARAGONÉS, J. (2004): Didáctica para el desarrollo de la expresión escrita: la habilidad de escribir. Tret de: Didàctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI, Madrid: Ed. La Muralla.
- PUENTE, A. (1991): Cómo formar mejores lectores, ASTERISCO, 3.
- RIBAS, T. (1993): "La evaluación de la composición escrita". Cuadernos de Pedagogía, 216.
- RODARI, G. (1996): Gramàtica de la fantasia. Barcelona. Columna.
- (1997): Exercicis de fantasia. Barcelona. Columna.
- SCARDAMALA, M. - BEREITER, C. (1992): "Dos modelos explicativos de los procesos de composición escrita". Infancia y aprendizaje 58, 43-64.
- SCHNEUWLY, B. (1995): "Parlar per escriure". Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura 6, 23-34.
- SOLÉ, I. (1992): Estrategias de lectura. Barcelona. Graó.
- SOLÉ, I. (1996) "Llegir, lectura, comprensió: sempre hem parlat del mateix?", Articles, 7
- SPINK, J. (1990): Niños lectores. Madrid. Pirámide. Fundación Germán Sánchez Ruipérez
- TOLCHINSKY, L. (1993): Aprendizaje del lenguaje escrito. Barcelona. Anthropos.

TOLCHINSKY, L. I R. SIMÓ (2001): Escribir y leer a través del currículum, Barcelona: Horsori/ICE-UB.

VALRIU I LLINAS, C. (1998): Història de la literatura infantil i juvenil catalana. Barcelona. La Galera.

VASSEUR, M.T. (2006): “El paper de les cultures en l’ensenyament i al l’aprenentatge de llengües”. ARTICLES de didàctica de la llengua i de la literatura, 38, 11-28.

VENTURA, N. (1982): Guía práctica para bibliotecas infantiles escolares. Barcelona. Laia.

VIDAL-ABARCA, E. (1996) “Comprensió lectora: un terme confús per a un procés mental complex”, Articles, 7

ZAYAS, F. (2003) “La composició de notícies” dins Camps, A. (comp.) (2003): Seqüències didàctiques per aprendre a escriure, Barcelona: Graó.